

Handläggare
Niklas Karlsson
08-508 260 86**Till**
Exploateringsnämnden
2025-09-25

Motion av Björn Ljung (L) och André Nilsson (L) om stärkt integrering av stadens policydokument i stadsutvecklingsprocessen. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Thomas Andersson
FörvaltningschefCarolina Zandén
Avdelningschef

Remissen

Exploateringsnämnden har fått motion av Jan Jönsson (L) och Björn Ljung (L) om stärkt integrering av stadens policydokument i stadsutvecklingsprocessen, för yttrande senast den 7 oktober 2025.

I motionen beskrivs att staden har antagit flera policydokument kring hållbar, estetiskt tilltalande och varsam stadsutveckling, bland dessa Arkitekturpolicyn, Strategin för varsam utveckling av småhus- och villaområden och Stockholms byggnadsordning. Motionärerna menar att det förekommer att stadens nämnder och bolag inte fullt ut beaktar dessa riktlinjer i sitt arbete, och att det medför att stadsbyggnadsnämnden blir ”bakbundna i sina beslut”

Exploateringskontoret
StabFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 260 86
Växel 08-508 276 00
niklas.karlsson@stockholm.se
exploateringskontoret.expl@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

då andra nämnder inte tillämpat policydokumenten i tillräcklig utsträckning, och att det underminerar stadens långsiktiga mål för samordnad stadsutveckling.

Vidare anges att bristande samarbete mellan nämnder kan leda till ineffektivitet och motstridiga beslut. En starkare koppling mellan exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och andra relevanta aktörer skulle göra det lättare att nå stadens övergripande mål. I motionen föreslås att kommunfullmäktige ska besluta:

- Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att säkerställa en tydligare integrering av stadens policydokument, såsom arkitekturpolicyn, byggnadsordningen och strategin för småhus och villaområden, i alla nämnders arbete med stadsutveckling.
- Att införa en tydligare struktur för samordning mellan berörda nämnder, inklusive exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden, vid stadsutvecklingsprojekt.
- Att regelbundet utvärdera hur stadens policydokument efterlevs i olika nämnders arbete och rapportera resultaten till ansvariga nämnder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av exploateringskontorets stab.

Exploateringskontorets synpunkter

Stadens styrdokument i form av strategier, program, riktlinjer och planer är avgörande verktyg för kommunfullmäktiges styrning och samordning av stadens verksamheter. De är därför viktiga som vägledning när förvaltningarna tar fram underlag och förslag till politiska beslut för att nå mål och lösa uppdrag i kommunfullmäktiges budget eller från den egna nämnden.

I kommunfullmäktiges budget för 2025 förtecknas ca 120 stadsövergripande styrdokument, med ytterligare ett tjugotal underliggande planer och program, som samtliga nämnder ska beakta i sin verksamhet. Drygt 40 av dessa styrdokument har direkt bäring på stadsutveckling och exploateringsfrågor, och ytterligare ett antal har indirekt påverkan genom stadens andra verksamheter. Därutöver kan varje nämnd besluta om inriktningar eller strategier inom sitt verksamhetsområde. Av de tre styrdokument som nämns i motionen finns endast Arkitekturpolicyn med i förteckningen av stadsövergripands

styrdokument. Byggnadsordningen har anmälts till kommunfullmäktige som ett kunskapsunderlag, medan strategin för småhus- och villaområden endast har behandlats i stadsbyggnadsnämnden.

Förvaltningarna har att agera efter de uppdrag och riktlinjer som finns i kommunfullmäktiges budget med stadsövergripande styrdokument, och efter den egna nämndens beslut och strategier. Styrdokument för flera nämnder ska beslutas av kommunfullmäktige, efter beredning, eller av samtliga berörda nämnder. Strategier från en enskild nämnd styr i första hand den egna förvaltningens arbete.

I samverkan mellan förvaltningarna delas kunskap om andra nämnders interna styrdokument och ärenden bereds ofta gemensamt, i syfte att nå förslag till beslut som är i linje med samtliga nämnders mål och uppdrag. Förvaltningarnas förslag till beslut i planerings- och exploateringsfrågor innebär dock nästan alltid avvägningar mellan olika behov och intressen.

I de fall stadsövergripande styrdokument inte fullt ut tillämpas, som motionärerna beskriver det, beror det ofta på att avvägningar gjorts mellan olika mål och uppdrag, utifrån begränsade markresurser samt utifrån de ramar som finns i stadens budget och investeringsstrategi.

Det är en grundläggande uppgift för stadsplaneringen att göra avvägningar mellan olika intressen, mellan allmänna och enskilda intressen eller mellan olika allmänna intressen, där slutliga avvägningar görs i politiska beslut. Vikten av samlade avvägningar syns exempelvis i att plan- och bygglagstiftningen reglerar att större beslut i planfrågor måste beslutas i kommunfullmäktige och inte kan delegeras vidare.

I motionen föreslås att kommunstyrelsen ska säkerställa en tydligare integrering av stadens policydokument i nämndernas arbete med stadsutveckling, och att införa en tydligare struktur för samordning mellan berörda nämnder, inklusive stadsbyggnads- och exploateringsnämnderna.

Stadsutvecklingsprocessen bedrivs i en kontinuerlig och nära samverkan mellan berörda förvaltningar, där interna och gemensamma processbeskrivningar kopplar till stadsövergripande styrdokument. Exploateringskontoret arbetar

med ett internt kvalitetssystem genom exploateringshandboken. Stadsbyggnadskontoret arbetat på liknande vis med planhandboken som ett led i sin kvalitetssäkring. Former för samverkan mellan förvaltningarna finns i en gemensam handbok för plan- och exploateringsprojekt kallad "Ledstången", som används på exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen och trafikkontoret.

Stadsbyggnads- och exploateringskontoren har redan idag en nära och organiserad samverkan i det dagliga arbetet. Gemensamma och tydliga mål underlättar och effektiviserar det arbetet, om nämndernas uppdrag eller mål inte är koordinerade blir samverkan mer krävande.

Exploateringskontoret välkomnar en ökad samordning av nämndernas mål, uppdrag och styrdokument. Gemensamma mål är också en förutsättning för bra kommunikation och samverkan med medborgarna i stadsutvecklingsprocesser.

Slut

Bilaga

1. Motion av Björn Ljung (L) och André Nilsson (L) om stärkt integrering av stadens policydokument i stadsutvecklingsprocessen.